SKRIVELSE
2021-08-31

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Skrivelse om jämlikhetsanalys

Med hjälp av blippningar från 1,8 miljoner individuella resekort har forskare från Kungliga tekniska högskolan, kartlagt stockholmarnas resvanor i kollektivtrafiken under våren och hösten år 2020. Från de mest välbärgade områdena minskade resenärerna sitt resande med SL-trafiken med i genomsnitt 77 procent, jämfört med innan pandemin. I resurssvaga områden med låg utbildningsnivå och många utrikesfödda var minskningen bara 61 procent.

Regionens egna centrum för epidemiologi och samhällsmedicin publicerade redan i april 2020 en prognos om lång och kortsiktiga effekter gällande coronapandemin och socioekonomiska skillnader och i november 2020 en rapport om Socioekonomiska faktorer och covid-19 i Stockholms län som man även följt upp under pandemin.

I prognosen så konstaterar man att ”Socioekonomiskt utsatta grupper har en ökad risk dels för att smittas av coronaviruset covid-19, dels för att sprida smittan i sin umgängeskrets och i lokalsamhället.” och att detta beror på en rad orsaker såsom trångboddhet men även att låginkomsttagare har i högre grad kontaktyrken där arbete hemifrån inte är möjligt. Detta innebär ökad risk för att smittas i arbetet och i kollektivtrafiken på väg till och från arbetet samt att smitta andra.

Man konstaterar även att socioekonomiskt utsatta även riskerar att drabbas hårdare av sjukdomen och har större risk att bli allvarligt sjuka. Detta då förekomsten av kroniska sjukdomar är vanligare bland socioekonomiskt utsatta grupper än befolkningen i övrigt vilket är riskfaktorer för att drabbas allvarligt av covid-19. Det finns också risk för att socioekonomiskt utsatta grupper söker vård i ett senare skede, vilket kan medföra en högre risk för allvarlig sjukdom eller dödlighet som följd.

I CES prognos från april 2020 så kom man med ett antal rekommendationer till beslutsfattare. Det fanns även riktade rekommendationer rörande kollektivtrafiken vilka lydde: ”Vidare har studier visat en korrelation mellan pendlingsvolym och lokal spridning av influensa (28). Det är viktigt att distans mellan resenärer kan hållas i kollektivtrafiken, exempelvis genom att bibehålla eller rentav öka trafikfrekvensen under rusningstider samt på sträckor med mycket resenärer.”

Vi har sett under hela pandemin att det finns vissa busslinjer som drabbas av trängsel. Det är samma busslinjer återkommande. Det är bland annat 179:an i Järva. Och ändå så har vi inte kunnat få ordning på detta. Det är oacceptabelt att man inte lyckats.

Det behövs en annan struktur i kollektivtrafiken vad gäller jämlikhet, tillgänglighet, kapacitet, och anslutningar mellan bostadsområden och arbetsplatser. Vi ser att kollektivtrafiken kan underlätta för ökad jämlikhet. Men den kan även försvaga jämlikheten om den används fel.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås trafiknämnden besluta:

att genomföra en jämlikhetsanalys av kollektivtrafiken utifrån att undersöka hur kollektivtrafikens dragning, kapacitet och anslutningar kan användas för att främja jämlikheten i hela Stockholmsregionen.